

## 8. KOL

**Kriterier** Vad är viktigt för god kvalitet?

1. Att registrera diagnosen.
2. Rätt behandling.
3. Rätt uppföljning.

**Indikatorer** Hur mäts kvalitet?

1. Andel patienter med diagnos KOL.
2. Andel som har undersökts med spirometri.
3. Andel med uppgift om hur mycket patienten har rökt (förslagsvis som paketår).
4. Andel som nu är rökfria.

**Standard** Vilken nivå bör eftersträvas?

1. Svårt att ange nivå för enskild läkare, kolla din andel över tiden samt relatera till dina kollegor och fundera på hur din patientpopulation respektive ditt sätt att arbeta spelat in.
2. > 90%
3. > 25%
4. > 50%

**Mätmetod** Hur ta reda på hur vi ligger till?

1. Sök i datorjournalen ut en lista med namn och födelsedata på alla patienter med diagnosen KOL. *Diagnosnummer: J44.-* Räkna de som är 45 år och äldre.
2. Granska 10-20 journaler per läkare. Notera hur många som har undersökts med spirometri.
3. Notera antal där det finns uppgift om hur mycket patienten rökt fram tills nu. (Ett sätt att ange detta är i paketår. Då räknar man om totala antalet rökta cigaretter till hur många år det motsvarar om man rökt ett paket=20 cig. dagligen. Exempel: patienten har rökt ½ pkt/dag i 20 år, då motsvarar det 1 paket i 10 år = 10 paketår).
4. Notera hur många som är dokumenterade som rökfria, med sökord (tobak/rökning/nikotin /motsvarande), antingen om det finns noterat under de senaste 18 månaderna eller att de sedan tidigare är "dokumenterade icke-rökare".

### Bakgrund

KOL är en mycket vanligt förekommande sjukdom i primärvården. Beroende på vilka patienter du har på din lista så bör du ha ca 5-10 % med KOL bland dina patienter. En grundläggande förutsättning för att du ska ha koll på dina KOL patienter är att du sätter diagnos och att du kan följa upp dem. Trots att nästa alla som har KOL på grund av rökning så är diagnosen lätt att missa. En äldre patient kan te sig som inkompenenserad och ha slutat att röka för länge sedan. En strukturerad tobaksanamnes och spirometri är grundverktygen för att sätta diagnos och följa upp. Rökstopp är en självklarhet och ofta behöver patienten stöd för att lyckas. Att vi läkare tar upp frågan om tobak är ett billigt och effektivt sätt att hjälpa våra patienter.

### Referenser

1. *Behandling av astma och KOL - En systematisk kunskapssammanställning. SBU-rapport. Nr 151, 2000.*

2. Socialstyrelsens riktlinjer om förebyggande, diagnostik, behandling och rehabilitering av astma och KOL. (i skrivande stund ligger en remissversion ute på nätet [www.sos.se](http://www.sos.se) där det finns omfattande referenser till GINA och GOLD m fl.)

DOKUMENTFAKTA: Fastställt 2004-03-03. Kontaktperson i SFAM.Q: [andy.maun@vgregion.se](mailto:andy.maun@vgregion.se)

*Registreringsformulär KOL*

Vårdcentral/hälsocentral:.....

Läkare ..... Tidsperiod .....

| NR | Ålder | Kön | Spirometri |     | Uppgift finns om hur mycket patienten har rökt |     | Röker fortfarande |    |
|----|-------|-----|------------|-----|------------------------------------------------|-----|-------------------|----|
|    |       |     | Ja         | Nej | Ja                                             | Nej | Nej               | Ja |
| 1  |       |     |            |     |                                                |     |                   |    |
| 2  |       |     |            |     |                                                |     |                   |    |
| 3  |       |     |            |     |                                                |     |                   |    |
| 4  |       |     |            |     |                                                |     |                   |    |
| 5  |       |     |            |     |                                                |     |                   |    |
| 6  |       |     |            |     |                                                |     |                   |    |
| 7  |       |     |            |     |                                                |     |                   |    |
| 8  |       |     |            |     |                                                |     |                   |    |
| 9  |       |     |            |     |                                                |     |                   |    |
| 10 |       |     |            |     |                                                |     |                   |    |
| 11 |       |     |            |     |                                                |     |                   |    |
| 12 |       |     |            |     |                                                |     |                   |    |
| 13 |       |     |            |     |                                                |     |                   |    |
| 14 |       |     |            |     |                                                |     |                   |    |
| 15 |       |     |            |     |                                                |     |                   |    |
| 16 |       |     |            |     |                                                |     |                   |    |
| 17 |       |     |            |     |                                                |     |                   |    |
| 18 |       |     |            |     |                                                |     |                   |    |
| 19 |       |     |            |     |                                                |     |                   |    |
| 20 |       |     |            |     |                                                |     |                   |    |
| Σ  |       |     |            |     |                                                |     |                   |    |